

ARCHIV NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE

LUDWIG RICHTER **(* 1803 – † 1884)**

Inventář osobního fondu

Časové rozmezí fondu: 1845–1884 (1936)

Značka fondu: 127

Číslo evidenčního listu NAD: 9

Evidenční číslo inventáře: 153

Zpracovala: Lucie Večerníková

Místo: Praha 2017

Adrian Ludwig Richter (1803–1884)

Ludwig Richter se narodil ve vesnici Friedrichstadtu na levém břehu Labe, která byla roku 1835 připojena k Drážďanům. Jeho otec Carl August byl malířem a mědirytec a svého syna vzdělával ve stejných oborech. V roce 1816 byl Ludwig přijat na drážďanskou akademii. V letech 1820 a 1821 pobýval ve službách ruského komořího Alexandra Naryškina v jižní Francii a v Paříži, pro kterého pracoval jako kreslír.

Pro Richterův umělecký vývoj byla důležitá cesta do Itálie, kterou podnikl v letech 1823 až 1826. Umožnila ji finanční podpora otcova přítele, nakladatele Johanna Christoha Arnolda. V Římě poznal Julia Schnorra z Carolsfeldu a Josepha Antona Kocha, jejichž tvorba ho velmi ovlivnila. Výsledkem Richterova putování po Itálii bylo několik krajinomaleb, které namaloval po svém návratu domů. Patří k nim Civitella (Ráno), Ariccia (Večer) či Ráno u Palestriny. Na Civitelle vyobrazil také svou manželku Augustu rozenou Freudenbergovou (1804–1854), se kterou uzavřel sňatek v listopadu 1827. Richter tudíž musel pro svou rodinu získat stálý příjem, a tak v roce 1828 přijal místo učitele kreslení v míšeňské porcelánce.

Odloučenost od výtvarných center ho však neuspokojovala. Když se v roce 1826 na drážďanské Akademii po otci uvolnilo místo učitele malířství se specializací na krajinomalbu a znázornění zvířat, vrátil se domů. Dalším zdrojem jeho příjmů bylo vytváření předloh pro dřevořezby knížek, které v Lipsku vydával Georg Wigand. Richterova kariéra na Akademii měla vzestupnou tendenci. Roku 1840 se stal vedoucím ateliéru krajinomalby, rok nato byl jmenován profesorem a v roce 1853 byl zvolen do akademické rady. Své alma mater zůstal věrný po zbytek života – na odpočinek odešel až v roce 1876.

Na světové výstavě roku 1855 v Paříži získal Richter cenu za obraz Svatební průvod na jaře z roku 1847, inspirovaný operou Richarda Wagnera Tannhäuser. Koncem 50. let se u malíře začalo projevovat oční onemocnění, které ho postupně stále víc omezovalo v tvorbě. V roce 1859 obdržel čestný doktorát od Lipské univerzity.

Z podnětu svého přítele a sběratele Eduarda Cichoria (1819-1907) začal v roce 1869 Richter sepisovat své paměti, které však vyšly až posmrtně pod názvem *Lebenserinnerungen eines deutschen Malers*. Na konci života se mu dostalo několika veřejných poct. Dne 9. března 1876 pro něj uspořádala drážďanská umělecká veřejnost velkou slavnost spojenou s průvodem městem. O dva roky později, při příležitosti 75. narozenin, obdržel čestné občanství Drážďan a byly mu uspořádány výstavy v Lipsku a Berlíně. V té době už byl umělec takřka slepý. Ludwig Richter zemřel v Drážďanech 19. června 1884. Pohřbený byl na katolickém hřbitově ve své rodné vsi.

Literatura

200 let malířství v Drážďanech ze sbírek Galerie nových mistrů Státních uměleckých sbírek v Drážďanech, Praha 1975

Altes, Neues, Allerneuestes. Sammeln um 1900 (Eine Ausstellung zu Ehren von H. H. Meier jr. und Heinrich Wiegand), Bremen 2007

Richter, Ludwig Adrian, *Lebenserinnerungen eines deutschen Malers*, Berlin 1922

Vývoj a dějiny archivního fondu

Dopis Albertu Venusovi (AA 1035) a další jednotliviny (AA 1036) pochází z původního archivu Společnosti vlasteneckých přátel umění a do fondu byly začleněny roku 1963. Zbylé archiválie pocházejí z Grafické sbírky NG a od Národní kulturní komise Teplice.

Archivní charakteristika fondu

Písemnou pozůstalost Ludwiga Richtera tvoří pouze jednotliviny. Kromě rodinné korespondence stojí za zmínku rukopis jeho žáka Alberta Venuse *Ein Leben in der Nähe Ludwig Richters*, ke kterému se pojí zkušební otisky dokumentárních příloh pro připravovanou knihu. Mezi tisky můžeme nalézt i Richterovy práce, mimo jiné *Svatební průvod*. Bez povšimnutí by neměly zůstat ani fotografie, které byly pořízeny ve druhé polovině 19. století.

Záznam o uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Inventář byl vytvořen v souladu se Zásadami pro zpracování osobních archivních fondů a pro psaní jejich inventářů, platných ve shodě s prováděcí vyhláškou č. 645 zákona č. 499/2004 Sb. O archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. V rámci vnitřní skartace byly vyřazeny pomocné obálky a desky. Fond zpracovala Lucie Večerníková v roce 2017. Je uložen pod přírůstkovými čísly AA 1035, AA 1036, AA 3014, AA 3290 – AA 3292, AA3349 – AA 3355, AA 3379, AA 3388-3389, AA 3392, AA 3401 – AA 3406.

Inv. č.	Obsah	Počet ks/ll	Časový rozsah	Př. č. AA	Č. kart.
Korespondence – rodinná (adresát na druhém místě v nominativu)					
1	Richter Heinrich (syn) – Richter Frieda (dcera) b. m., b. d. (něm.)	8 ll	b. d.	3291	1
2	Richter Heinrich (syn) – Richter Ludwig Sorau, 5. 1. 1845 (něm.) Sorau, 12. 1. 1945 (něm.) Dresden (Drážďany), 6. 8. 1861 (něm., torzo) Ragatz, 18. 7. 1867 (něm.) Roma (Řím), 23. 3. 1869 (něm.) Roma (Řím), 17. 4. 1869 (něm.) Roma (Řím), 21. 4. 1869 (něm.) Boll, 23. 8. 1875 (něm.) Boll, 9. 6. 1877 (něm.) b. m., b. d.	31 ll	1845-1877, b. d.	3291, 3392, 3403	1
3	Richter Heinrich (syn) – Treu Georg Dresden (Drážďany), 21. 11. 1884 (něm., koncept)	1 list	1884	3291	1
4	Richter Ludwig – Frieda (dcera) b. m., 9. 10. 1882 (něm.)	2 ll	1882	3351	1
5	Richter Ludwig – Richter Heinrich (syn), Richter Julie (dcera) b. m., 30. 8. 1872 (něm.)	2 ll	1872	3351	1
Korespondence přijatá – jednotlivci					
6	Mohn Paul Roma (Řím), 13. 5. 1867 (něm.)	2 ll	1867	3401	1
7	Müller E. W. München (Mnichov), 30. 12. 1865 (něm.)	2 ll	1865	3401	1
8	Venus Albert Olevano, 1866 (něm.) Roma (Řím), 27. 2. 1869 (něm.) Albano, b. d., přiložena kresba (něm.)	7 ll 1 kresba	1866, 1869, b. d.	3401	1
Korespondence odeslaná (adresát na druhém místě v nominativu)					
9	Richter Ludwig – von Meiningen Erbprinz Georg b. m., b. d., přiložen dopis Friedy von Behr A. L. Müllerovi (něm., koncept)	3 ll 1 ob.	1936, b. d.	3406	1

10	Richter Ludwig – von Massow Boll, 3. 7. 1880 (něm., opis) Boll, 14. 8. 1882 (něm., opis)	2 ll	b. d.	3014	1
11	Richter Ludwig – Schnorr Julius Meissen (Míšeň), 3. 8. 1829 (něm.)	2 ll	1829	3392	1
12	Richter Ludwig – Venus Albert b. m., 6. 11. 1866 (něm., fotokopie)	4 ll	b. d.	1035	1

Korespondence – cizí

13	Klein Eberhard – nezjištěná Dresden (Drážďany), 28. 6. 1884 (něm.)	2 ll	1884	3292	1
----	--	------	------	------	---

Rukopisy – cizí

14	Adrian Lukas Müller – Gedenkrede zum 50. Todestage Ludwig Richters (něm.)	1 kus	1934	3405	1
15	Albert Venus – Ein Leben in der Nähe Ludwig Richters, přiloženo 13 fotokopii ilustrací	1 kus	b. d.	3290	1

Výtvarné práce – vlastní

16	Drobná kresba	1 kus	b. d.	3353	1
----	---------------	-------	-------	------	---

Tisky

17	Westentaschen Lieder-Buch, Jena 1847 (z majetku L. Richtera) (něm.)	1 kus	1847	1036	1
18	Pamětní lístek na koncert	1 kus	1864	3355	1
19	Pozvánka na slavnost k počtě L. Richtera	1 kus	1876	3352	1
20	Reprodukce karikatury L. Richtera na navštívnence	1 kus	b. d.	1036	1
21	Pohlednice s reprodukcí Heinricha Vogela ke stému výročí narození L. Richtera	1 kus	b. d.	3402	1
22	Zweite Richter Mappe, München	2 ks	b. d.	3379	23/11
23	Meisterbilder herausgegeben vom Kunstwart. Ludwig Richter: Der Brautzug, München	1 kus	b. d.	3379	23/11
24	Zkušební otisky dokumentárních příloh ke knize A. Venuse In der Nähe Ludwig Richters	2 ks	b. d.	3388, 3389	1

Výstřižky

25	Výstřižky a rukopisné poznámky k životu a dílu Ludwiga Richtera	5 ks	1884, b. d.	3404	1
----	---	------	-------------	------	---

Fotografie

26	Osobní fotografie	1 kus	b. d.	1036	1
----	-------------------	-------	-------	------	---

27	Rodinné fotografie	2 ks	b. d.	1036, 3350	1
----	--------------------	------	-------	---------------	---

28	Domy, v nichž Ludwig Richter tvořil	6 ks	b. d.	1036	1
----	-------------------------------------	------	-------	------	---

Varia

29	Vlasy Ludwiga Richtera	1 svazek	b. d.	3349	1
----	------------------------	-------------	-------	------	---

30	Navštívenka Ludwiga Richtera	1 kus	b. d.	3354	1
----	------------------------------	-------	-------	------	---

Tiráž

Ludwig Richter (*1803 – †1884), soupis osobního fondu

časový rozsah fondu: 1845–1884 (1936)

počet evidenčních jednotek: 1 karton + velké formáty

počet inventárních jednotek: 30

rozsah v bm: 0,12 bm

stav ke dni: 29. 11. 2017

jméno zpracovatele: Lucie Večerníková

číslo evidenčního listu NAD: 9

číslo evidenční pomůcky: 153

počet stran: 7

schválil dne: 5. 12. 2017 Mgr. Tomáš Hylmar